

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Вищої ради правосуддя

А.А. Овсієнко

« 19 » _____ 08 _____ 2020 р.

План діяльності Вищої ради правосуддя на 2021-2023 роки

1. Мета (місія)

Забезпечення верховенства права та захисту прав і свобод людини через формування добросовісного, високопрофесійного та незалежного корпусу суддів.

2. Аналіз поточної ситуації у сфері діяльності

Відповідно до Конституції України та Закону України «Про Вищу раду правосуддя», Вища рада правосуддя (далі також – Рада, ВРП) є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, який діє в Україні на постійній основі для забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування добросовісного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів.

5 січня 2019 року виповнилось два роки з моменту набрання чинності Законом України «Про Вищу раду правосуддя» (за винятком деяких положень) і початку функціонування конституційного органу державної влади та суддівського врядування.

З метою реалізації покладених на Вищу раду правосуддя завдань у 2019 році здійснено значний обсяг заходів з реалізації її повноважень.

Так, упродовж 2019 року проведено **94** засідань Вищої ради правосуддя, на яких прийнято **1879** актів.

У 2019 році на розгляд Ради винесено **580** матеріалів про призначення кандидатів на посади суддів, із них розглянуто **544** матеріали, відкладено розгляд **36** матеріалів.

За результатами розгляду вказаних матеріалів Радою прийнято **532** акти, у тому числі:

527 рішень про внесення Президентом України подання про призначення кандидатів на посади суддів, **5** рішень про відмову у внесенні подання Президентом України.

Упродовж 2019 року внесено Президентом України **312** подань про призначення **527** кандидатів на посади суддів та отримано **32** укази Президента України про призначення **574** суддів.

Протягом 2019 року до ВРП надійшло **8** матеріалів про припинення відставки судді та прийнято **7** рішень про відмову в припиненні відставки судді.

На виконання повноважень щодо переведення суддів Вищою радою правосуддя ухвалено **190** рішень про переведення **190** суддів.

У порядку застосування дисциплінарного стягнення Дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя внесли на розгляд ВРП **11** подань про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя, за результатами розгляду яких Радою прийнято **11** рішень про тимчасове відсторонення **11** суддів від здійснення правосуддя.

У 2019 році Радою ухвалено рішення щодо звільнення **148** суддів з посад за загальними обставинами, зокрема:

132 судді - у зв'язку з поданням заяви про відставку;

1 суддя - у зв'язку із неспроможністю виконувати повноваження за станом здоров'я;

15 суддів - за власним бажанням.

Протягом звітнього періоду ВРП прийнято рішення про звільнення з посад **99** суддів за особливими обставинами.

За вказаний період за поданням Дисциплінарних палат Вищою радою правосуддя прийнято **53** рішення про звільнення **53** суддів із посад за вчинення істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді, або виявило його невідповідність займаній посаді; за рекомендацією Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі – ВККСУ) прийнято **2** рішення про звільнення **2** суддів.

Також Вищою радою правосуддя прийнято **1** рішення про звільнення судді з посади у зв'язку з порушенням вимог щодо несумісності.

Крім того, Радою прийнято 32 рішення про звільнення 32 суддів з посад на підставі підпункту 4 пункту 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України відповідно до подань з рекомендацією ВККСУ про звільнення з посад, оскільки за результатами кваліфікаційного оцінювання їх визнано такими, що не відповідають займаній посаді.

Також на підставі пункту 3 частини шостої статті 126 Конституції України звільнено з посад 11 суддів, щодо яких були внесені подання про звільнення до набрання чинності Законом України від 02.06.2016 № 1401-VIII «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» (далі – Закон України №1401-VIII), але рішення щодо яких не були прийняті Верховною Радою України чи Президентом України, в тому числі після скасування рішення Верховним Судом чи після перегляду рішення Європейським судом з прав людини.

Протягом 2019 року Дисциплінарними палатами та членами Вищої ради правосуддя завершено розгляд 15 615 дисциплінарних скарг, з яких 3 537 передані з ВККСУ.

За результатами розгляду дисциплінарних скарг Дисциплінарними палатами та одноособово членами ВРП у 2019 році прийнято такі рішення:

8538 ухвал членів ВРП про залишення без розгляду дисциплінарних скарг та повернення скаржнику;

169 рішень про повернення дисциплінарних скарг ухвалами Дисциплінарних палат;

283 рішення про відкриття дисциплінарної справи;

150 рішень про притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності;

836 рішень про відмову у відкритті дисциплінарних справ або залишення заяви без розгляду;

154 рішення про відмову в притягненні суддів до дисциплінарної відповідальності та закриття дисциплінарного провадження.

Усього у звітному періоді Дисциплінарними палатами Вищої ради правосуддя прийнято 150 рішень про притягнення до дисциплінарної відповідальності 163 суддів.

На виконання конституційних повноважень щодо розгляду справ і ухвалення рішень стосовно порушення суддями і прокурорами вимог щодо несумісності Радою розглянуто 47 заяв про порушення суддею чи прокурором вимог щодо несумісності, за якими ухвалено: 7 рішень про визнання відсутності порушень суддею вимог щодо несумісності з іншою діяльністю або статусом та 39 рішень про залишення заяви без розгляду, повернення заяви скаржнику.

Окремо слід зазначити про важливий та досить складний напрям діяльності Ради щодо забезпечення незалежності судової влади, оскільки ефективне виконання суддею своїх функцій можливе лише за умови його незалежності.

Питання тиску на суддю під час здійснення ним професійної діяльності на сьогодні залишається актуальним. Про це свідчить кількість повідомлень суддів про втручання в їхню професійну діяльність, які надходять до ВРП.

Протягом 2019 року до Вищої ради правосуддя надійшло **450** повідомлень про втручання у професійну діяльність суддів щодо здійснення правосуддя, про вчинення дій, що порушують гарантії незалежності суддів або підривають авторитет правосуддя.

Найбільше повідомлень про втручання у професійну діяльність надійшло від суддів місцевих судів, а саме – **379**, від суддів апеляційних судів – **62** повідомлення, від суддів Верховного Суду та Вищого антикорупційного суду – **9** повідомлень.

За результатами перевірок, проведених за повідомленнями про втручання в діяльність суддів щодо здійснення правосуддя, Вищою радою правосуддя розглянуто **618** повідомлень про втручання (з урахуванням повідомлень, що надійшли за попередні періоди) та ухвалено:

115 рішень про вжиття заходів реагування (звернення до прокуратури та органів правопорядку стосовно надання інформації про розкриття та розслідування злочинів, щодо внесення до відповідних органів чи посадових осіб подання про виявлення та притягнення до встановленої відповідальності осіб, якими вчинено дії або допущено бездіяльність, та інші);

62 рішення про затвердження висновків членів ВРП про відсутність підстав для вжиття заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя, якими затверджено **417** висновків членів ВРП.

Протягом 2019 року від Генеральної прокуратури України надійшло **22** клопотання, з них:

19 клопотань про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності;

3 клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя.

Крім того, у 2019 році до Вищої ради правосуддя надійшло **1** подання Генеральної прокуратури України про надання згоди на утримання судді під вартою.

За результатами розгляду клопотань Генеральної прокуратури України прийнято:

10 рішень про тимчасове відсторонення та продовження строку тимчасового відсторонення суддів від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності;

4 рішення про задоволення клопотань Генеральної прокуратури частково про тимчасове відсторонення та продовження строку тимчасового відсторонення суддів від здійснення правосуддя;

4 рішення про відмову в задоволенні клопотань Генеральної прокуратури;

4 рішення про повернення клопотань Генеральної прокуратури.

Протягом звітного періоду з метою обміну досвідом щодо актуальних питань судоустрою та статусу суддів делегації у складі членів Вищої ради правосуддя та працівників секретаріату Вищої ради правосуддя здійснили 7 закордонних візитів, а саме: до Литви, Франції, Канади, США (два візити), Польщі.

У Раді в 2019 році проведено 47 робочих зустрічей із представниками різних міжнародних програм/проектів, що надають експертну допомогу в процесі реалізації реформи судової влади в Україні та з якими співпрацює ВРП.

Упродовж першого півріччя 2020 року Вища рада правосуддя проводила свою діяльність з метою належної реалізації повноважень, визначених Конституцією України, законами України «Про Вищу раду правосуддя», «Про судоустрій і статус суддів».

За вказаний період Вищою радою правосуддя проведено 51 засідання, на яких прийнято 894 акти.

Упродовж першого півріччя 2020 року Вищою радою правосуддя прийнято 441 рішення про внесення Президентом України подання про призначення на посади 441 кандидата.

Керуючись положеннями Конституції України як нормами прямої дії, на виконання повноважень щодо звільнення суддів з посад Вищою радою правосуддя звільнено 116 суддів за загальними обставинами, зокрема у відставку – 115, у зв'язку з поданням заяви за власним бажанням – 1 суддя.

Крім того, протягом періоду, що аналізується, ВРП прийнято рішення про звільнення з посад 16 суддів за особливими обставинами, у тому числі:

8 рішень про звільнення 8 суддів із посад за вчинення істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді (за поданням Дисциплінарних палат Вищої ради правосуддя);

3 рішення про звільнення 3 суддів з посад на підставі підпункту 4 пункту 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України відповідно до подань з рекомендацією Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про звільнення з посад, оскільки за результатами кваліфікаційного оцінювання їх визнано такими, що не відповідають займаній посаді;

5 рішень про звільнення 5 суддів з посади на підставі пункту 3 частини 6 статті 126 Конституції України, щодо яких було внесено подання про звільнення до набрання чинності Законом України № 1401-VIII, але рішення щодо яких не було прийнято Верховною Радою України чи Президентом України, в тому числі після скасування рішення Верховним Судом чи після перегляду рішення Європейським судом з прав людини.

Відповідно до чинного законодавства до повноважень ВРП належить ухвалення рішення про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя.

Так, за перше півріччя 2020 року від Офісу Генерального прокурора до ВРП надійшло 7 клопотань:

6 клопотань про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності;

1 клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя.

За результатами розгляду клопотань прийнято:

5 рішень про задоволення клопотань Офісу Генерального прокурора про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності;

1 рішення про задоволення клопотання Офісу Генерального прокурора частково про тимчасове відсторонення та продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя;

1 рішення про повернення клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя.

Крім того, протягом першого півріччя 2020 року до Ради надійшло 1 подання про надання згоди на утримання судді під вартою та 2 подання про надання згоди на утримання судді під арештом.

За результатами розгляду подань Офісу Генерального прокурора Вищою радою правосуддя прийнято 3 рішення, з яких: 1 рішення про повернення подання про надання згоди на утримання судді під вартою у зв'язку з невідповідністю вимогам Закону України «Про Вищу раду правосуддя» та Кримінального процесуального кодексу України та 2 рішення про надання згоди на утримання судді під арештом.

Протягом першого півріччя 2020 року з метою обміну досвідом щодо актуальних питань судоустрою та статусу суддів делегації у складі членів ВРП та працівників секретаріату ВРП здійснили 1 закордонний візит до міста Страсбург.

У Раді проведено 9 робочих зустрічей із представниками різних міжнародних програм/проектів, що надають експертну допомогу в процесі реалізації реформи судової влади в Україні та з якими співпрацює ВРП.

3. Завдання та показники результатів їх виконання

Найменування показника результату виконання завдання	Одиниця виміру	Джерело інформації	Звітний період		Плановий період		
			2019 рік (звіт)	2020 рік (затверджено)	2021 рік (проект)	2022 рік (прогноз)	2023 рік (прогноз)
1	2	3	4	5	6	7	8
Кількість актів, прийнятих Вищою радою правосуддя, її органами та членами Вищої ради правосуддя	од.	План діяльності, управлінський облік	12297	11762	11012	11010	10960

Кількість розглянутих запитів на інформацію та звернень	од.	План діяльності, управлінський облік	4984	5000	4500	4500	4500
1	2	3	4	5	6	7	8
Забезпечення незалежності судової влади							
Кількість прийнятих актів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя	од	План діяльності, управлінський облік	200	200	200	200	200
Забезпечення функціонування судової влади на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством та додержання професійної етики у діяльності суддів і прокурорів							
Кількість прийнятих актів, якими завершено розгляд справ (заяв) щодо несумісності	од.	План діяльності, управлінський облік	45	44	16	16	16
Кількість прийнятих актів, якими завершені дисциплінарні провадження щодо суддів	од.	План діяльності, управлінський облік	9847	10000	10000	10000	10000
Кількість прийнятих актів за результатами розгляду скарг на рішення у дисциплінарних справах	од.	План діяльності, управлінський облік	175	180	120	120	120
Формування доброчесного та високопрофесійного корпусу суддів							
Кількість прийнятих актів щодо призначення судді на посаду, переведення та відрядження судді	од.	План діяльності, управлінський облік	770	1194	1194	1136	850
Кількість прийнятих актів щодо тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, звільнення судді з посади, припинення відставки судді	од.	План діяльності, управлінський облік	399	344	344	325	310

5. Бюджетні програми

з/п	КПКВК і назва бюджетної програми	КФКВ	Обсяги фінансування стратегічних цілей та завдань за бюджетними програмами (тис. гривень)								
			2020 рік (затверджено)		2021 рік (план)		2022 рік (прогноз)		2023 рік (прогноз)		
			Загальний фонд	Спеціальний фонд	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Загальний фонд	Спеціальний фонд	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Забезпечення незалежності судової влади. Забезпечення функціонування судової влади на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством та додержання професійної етики у діяльності суддів і прокурорів. Формування добросовісного та високопрофесійного корпусу суддів.											
1	5981010 «Забезпечення засад функціонування незалежної судової влади»	0330	233 746,6	-	232 746,6	-	274 665,3			283 720,4	-
Усього за завданням:			233 746,6	-	232 746,6	-	274 665,3			283 720,4	-
Усього за планом діяльності:			233 746,6	-	232 746,6	-	274 665,3			283 720,4	-

6. Очікувані результати (за роками планового періоду)

Забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя – пріоритетне завдання, що є гарантією реалізації права на справедливий суд. Незалежність суддів не є прерогативою або привілеєм, що надається для захисту власних інтересів, але надається для захисту верховенства права і всіх тих, хто шукає і чекає справедливості.

За своїм статусом, визначеним Законом України «Про Вищу раду правосуддя», Вища рада правосуддя є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, який діє в Україні на постійній основі для забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування добросовісного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів.

Вища рада правосуддя діє як орган, що має гарантувати не лише незалежність, але й відповідальність судової влади.

Одним із повноважень Вищої ради правосуддя щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя є підготовка обов'язкових до розгляду консультативних висновків стосовно законопроектів з питань утворення,

реорганізації чи ліквідації судів, судоустрою і статусу суддів (відповідно до пункту 15 частини першої статті 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя»).

У зв'язку з численною кількістю законопроектів, що започаткували нові структурні зміни у системі правосуддя, Вищою радою правосуддя прийнято та затверджено низку консультативних висновків.

Надзвичайно важливим та глобальним завданням Вищої ради правосуддя є відновлення довіри суспільства до судової влади. Для цього дуже важливим є діалог із громадськістю, ЗМІ, через участь у спільних заходах, брифінгах, конференціях тощо. А отже, виникає необхідність у повному забезпеченні Вищої ради правосуддя засобами інформатизації.

Також, реалізуючи свої повноваження, Вища рада правосуддя бере участь у міжнародному співробітництві, у тому числі взаємодіє з іноземними закладами, установами та організаціями з питань правосуддя, розроблення та впровадження заходів забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя.

Функціонування електронного правосуддя в Україні має забезпечити Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система (далі – ЄСІТС), створення якої передбачено змінами до процесуальних кодексів, що набрали чинності у грудні 2017 року. ЄСІТС функціонуватиме у судах, Вищій раді правосуддя, Вищій кваліфікаційній комісії суддів України, Державній судовій адміністрації України, їх органах та підрозділах і, таким чином, має забезпечити автоматизацію робочих процесів та оптимізацію документообігу системи правосуддя.

Вища рада правосуддя приділяє велику увагу питанням інформатизації та оптимізації робочих процесів у судах та органах судової влади. Так, 10 травня 2018 року рішенням Вищої ради правосуддя утворено Постійну комісію Вищої ради правосуддя з питань Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Зазначеною робочою групою постійно збираються відомості про всі недоліки, про які повідомляють суди, адвокати або інші учасники процесів та аналізуються прогалини. Створення та запуск ЄСІТС перебуває на контролі Вищої ради правосуддя.

Отже, враховуючи значний обсяг роботи Вищої ради правосуддя, її місце в системі правосуддя та для забезпечення виконання основних функцій і завдань, покладених на Вищу раду правосуддя, необхідно передбачити у проекті Державного бюджету на 2021 рік збільшення видатків на 22 962,6 тис. грн для успішної реалізації бюджетної програми «Забезпечення засад функціонування незалежної судової влади». Це дасть конституційному органу можливість і надалі виконувати державні функції щодо забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування добросовісного, високопрофесійного корпусу суддів, а також удосконалювати законодавство, що регламентує діяльність судової системи України.